

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס

שם הקורס

טרור מהפכני ברוסיה הצארית, 1870-1917

שם המרצה | שם המחלקה

ד"ר אורי בר נוי, המחלקה להיסטוריה כללית

Course name in English | מס הקורס

18-3075

Revolutionary Terrorism in Imperial Russia, 1870-1917

שיעור מתוקשב מלא :סוג הקורס

2 :היקף נ"ז

תשפ"ה :שנת לימודים

א :סמסטר

יום ה' 18:00-19:30 :יום ושעה

יום ג' 16:00-17:00 :שעת קבלה

uri.bar-noi@biu.ac.il :מייל מרצה

קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס:

קורס סימסטריאלי מתוקשב מלא זה במסגרת המחלקה להיסטוריה כללית המהווה כצוהר לתהליכים הפוליטיים והחברתיים שהובילו לעידן המהפכני ברוסיה. הוא סוקר את תהליך התפתחותן וגם פעילותן של תנועות טרור מהפכניות שפעלו ברוסיה בשלהי התקופה הצארית וקודם למהפכות שנת 1917. הוא דן במצע האידיאולוגי, היעדים ושיטות הפעולה של כל אחת מהן וגם בוחן את תרומתן הכללית לתהליך קריסתו של המשטר הצארי.

ידע

1. הלומדים יתארו את השלבים השונים בהתפתחותן של תנועות הטרור המהפכני ואת חלקן באירועים במסגרת העידן המהפכני ברוסיה
2. הלומדים יגדירו את הסיבות שהביאו את המהפכנים השונים לשימוש בנשק הטרור במטרה לפגוע אנושות במשטר הצארי וגם להצית את האש המהפכנית במסגרת החברה הרוסית
3. הלומדים יסבירו את הזרמים השונים בכתיבה ההיסטורית על תופעת הטרור המהפכני ברוסיה וכיצד כל אחד מהם מפרש את תרומתה לקריסת המשטר הצארי ב-1917

מיומנויות

1. הלומדים ינתחו את המצעים האידיאולוגיים, היעדים ושיטות הפעולה של כל אחת מתנועות הטרור המהפכני
2. הלומדים יעריכו את תרומתן של התנועות הללו לתהליך קריסתו של המשטר הצארי
3. הלומדים ייאמדו את תגובות המשטר הצארי לפעילות הטרור המהפכני בניסיון להבין בדיוק מדוע הוא לא היה מסוגל למגר אותה סופית

ערכים

הקורס מעודד ערכים כמו סקרנות, למידה משותפת, תרומה לזולת, התמדה, חתירה למילוי המטרות ומיצוי הפוטנציאל האישי, אמינות ויושר

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

קורס מתוקשב מלא הא-סינכרוני המשלב למידה מרחוק יחד עם שלושה מפגשים פנים אל פנים שבמהלכו הסטודנטים ילמדו הן באופן עצמאי והן באופן מודרך את יחידות הקורס השונות המופיעות למטה. למעשה, יהיה עליהם לקרוא את השיעורים הכתובים יחד עם פריטים ביבליוגרפיים, להשתתף באופן פעיל בשלושת המפגשים, להגיש שתי מטלות קריאה וכתיבה וגם לעבור בחינה מסכמת. המטלות הכתובות תהיינה מבוססות על ניתוח תעודות היסטוריות וגם מאמרים מתוך הרשימה הביבליוגרפית. בידי הסטודנטים תהיינה ההזדמנות לתרגל במסגרת קבוצתית את המיומנויות הנרכשות במהלך הקורס כדי להתמודד עם השאלות המופיעות במטלות. כמו-כן, לקורס יהיה אתר מלווה (מודל) שבו ישולבו במידת האפשר סרטים דוקומנטריים וגם אמצעי המחשה ויזואליים אחרים כדוגמת תמונות, מפות ותעודות היסטוריות שונות הנוגעות לפעילות הטרור המהפכני ברוסיה. במסגרת האתר, יעשה גם שימוש בפורום המקוון כמקום דיון פעיל קבוע בין הסטודנטים ובין המרצה וגם להפצת מידע נוסף על נושא הקורס ממקורות אחרים שאינם נכללים ברשימה הביבליוגרפית, כמו קטעי עיתונות עכשוויים ומקורות אינטרנטיים. חלק מהמאמרים ייקראו קולקטיבית באמצעות ממשק ה-Perusall

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת
1	שיעור מבוא: א. הגדרת הטרור המהפכני ב. הטרור מהפכני ברוסיה בראיה היסטוריוגרפית		א. פריטים מס' 7, 9 ו-17 מתוך הרשימה הביבליוגרפית ב. צפייה בסרט מ-YouTube על ההיסטוריה של רוסיה הצארית עד למהפכת 1917	קריאת המאמרים באופן משותף ב-Perusall

	א. מס' 12 ו-16 ב. צפייה בהרצאה ב- YouTube על הסיבות לקיומו של הטרור		חשיבה טוריסטית מהפכנית ברוסיה של המאה ה-19	2
קריאת המאמרים באופן משותף ב-Perusall	מס' 20 ו-22		הרדיקליזציה של התנועה הליברלית והניצנים הראשונים של טרור מהפכני בעקבות ה'רפורמות הגדולות' בשנות השישים של המאה ה-19	3
	מס' 20 ו-24		'אדמה וחירות': ההתלבטות בין מהפכה מלמעלה ומלמטה	4
	א. מס' 8 ו-10 ב. צפייה בסרט ב- YouTube על עלייתה ונפילתה של 'רצון העם'		'רצון העם': הטרור האישי של המהפכנים הנרודניקים, 1881- 1876	5
הערכה מעצבת באמצעות משוב על המטלה	א. מס' 20 ו-23 ב. צפייה ב- Youtube בהרצאה על הניהיליזם המהפכני ברוסיה	מטלת קריאה וכתיבה מס' 1	הסטודנטים המיליטנטיים במהלך שנות השמונים של המאה ה-19	6
	מס' 3 ו-4		הטרור המהפכני בעיני התנועה הסוציאל- דמוקרטית	7
	א. מס' 5 ו-15 ב. צפייה בהרצאה ב- YouTube על הס"רים		מתקפת הטרור הסוציאל רבולוציונרית	8
	א. מס' 1 ו-2 ב. צפייה בסרט ב- YouTube על מיכאיל באקונין		הטרור האנרכיסטי והמקסימליסטי	9
	מס' 19		יחסם של הקדטים לפעילות המהפכני	10
קריאת המאמר באמצעות ה- Perusall	א. מס' 4 ב. צפייה בסרט ב- YouTube על האופוזיציה הבולשביקית		הבולשביקים והטרור המהפכני	11

	א. מס' 11 ו-18 ב. צפייה בסרט על Youtube המאבק האנטי- טרוריסטי של המשטרה החשאית הצארית		אגנטורה מרכזית: המאבק של המשטרה החשאית הצארית כנגד הטרור המהפכני	12
הערכה מעצבת באמצעות משוב על המטלה	מס' 6 ו-14	מטלת קריאה/כתיבה מס' 2	החברה הרוסית בעידן הטרור המהפכני	13
	מס' 13		שיעור מסכם	14

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי

משקל בציון הסופי	תיאור התוצר
40 % מהציון הסופי	הגשת שתי מטלות קריאה וכתיבה
60 % מהציון הסופי	בחינה מסכמת
60 נק'. במינימום, יש להשיג ציון עובר בכל אחת משלוש המטלות. אי עמידה בדרישה זו מחייבת ציון נכשל גם אם הממוצע המשוקלל גבוה מ-60.	ציון עובר

דרישות הקורס

מטלות:

למידה שוטפת מרחוק של יחידות הקורס
הגשה של שתי המטלות בכתב
בחינה סופית בסיום הקורס

נוכחות:

השתתפות חובה בשלושה מפגשים פנים אל פנים.

דרישות קדם

אין דרישות קדם!

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה (רצוי עדכני)

תכני חובה:

1. Avrich, Paul. "The Anarchists in the Russian Revolution." *The Russian Review* 26, no. 4 (1967): 341-350.

2. Avrich, Paul H., and Klara Klebanova. "The Last Maximalist: An Interview with Klara Klebanova." *The Russian Review* 32, no. 4 (1973): 413-420.
3. Belfer, Ella, "Zemlya vs. Volya: from Narodnichestvo to Marxism," *Soviet Studies*, 30(3) Jul. 1978: 297-312.
4. Cohen-Almagor, Raphael. "Foundations of violence, terror and war in the writings of Marx, Engels and Lenin." *Terrorism and Political Violence* 3, no. 2 (1991): 1-24.
5. Geifman, Anna. "Aspects of early twentieth-century Russian terrorism: The socialist-revolutionary combat organization." *Terrorism and Political Violence* 4, no. 2 (1992): 23-46.
6. Hartwell, Christopher A. "Shooting for the Tsars: Heterogeneous political volatility and institutional change in Russia." *Terrorism and Political Violence* (2020): 1-19.
7. Hilbrenner, Anke, and Frithjof Benjamin Schenk. "Introduction: Modern times? Terrorism in Late Tsarist Russia." *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas* H. 2 (2010): 161-171.
8. Hamburg, G.M., "Russian Noble Politics and the Terrorist Movement, 1878-1882," *Canadian-American Slavic Studies* 17(2): 180-198.
9. Hutchinson, Martha Crenshaw. "The concept of revolutionary terrorism." *Journal of Conflict Resolution* 16, no. 3 (1972): 383-396.
10. Iviansky, Ze'ev. "Individual terror: Concept and typology." *Journal of Contemporary History* 12, no. 1 (1977): 43-63.
11. Ivianskii, Zeev, "Provocation at the Center: a Study in the History of Counter-Terror," *Terrorism: an International Journal* 4 (1980): 53-88.
12. Mendel, Arthur, "Bakunin: a View from within," *Canadian-American Slavic Studies* 10(4) 1976: 466-488.
13. Naimark, Norman M. "Terrorism and the fall of Imperial Russia." *Terrorism and Political Violence* 2, no. 2 (1990): 171-192.
14. Patyk, Lynn Ellen. "Ambivalent Reflections—Obshchestvo in the Time of Terrorism." *Kritika: Explorations in Russian and Eurasian History* 16, no. 4 (2015): 980-987.
15. Perrie, Maureen. "Political and economic terror in the tactics of the Russian socialist-revolutionary party before 1914." In *Social Protest, Violence and Terror in Nineteenth-and Twentieth-Century Europe*, pp. 63-79. Palgrave Macmillan, London, 1982.

16. Pomper Philip, "Nechaev and Tsaricid: the Conspiracy within the Conspiracy," *Russian Review* 33(2) 1972: 123-138.
17. Price, H. Edward. "The strategy and tactics of revolutionary terrorism." *Comparative Studies in Society and History* 19, no. 1 (1977): 52-66.
18. Schleifmann, Nurit, "The Internal Agency: Linchpin of the Political Police in Russia," *Cahiers du Monde Russe et Sovietique* [France] 24(1-2): 1983: 151-177.
19. Stockdale, Melissa K., "Politics, Morality and Violence: Kadet Liberals and the Question of Terror, 1902-1911," *Russian History* 22(4) 1995: 455-480.
20. Verhoeven, Claudia. "Time of Terror, Terror of Time: On the Impatience of Russian Revolutionary Terrorism (Early 1860s–Early 1880s)." *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas* (2010): 254-273.

תכני העשרה:

21. Geifman, Anna. *Thou shalt kill: Revolutionary terrorism in Russia, 1894-1917*. (Princeton University Press, 1995).
22. Verhoeven, Claudia. *The Odd Man Karakozov: Imperial Russia, Modernity, and the Birth of Terrorism*. (Cornell University Press, 2019)

ספרי לימוד (textbooks) ותכנים נוספים:

23. Gleason, Abbott, *Young Russia: the Genesis of Russian Radicalism in the 1860's* (Chicago, 1980), Chap. 2.
24. Hardy, Deborah. *Land and Freedom: The origins of Russian terrorism, 1876-1879*. (New York: Praeger, 1987), Chap. 1, 3.
25. Offord, Derek, *The Russian Revolutionary Movement in the 1880s* (Cambridge: Cambridge University Press, 1986), Chaps. 3-4.

תוכן מחייב למבחנים:

מס' 7, 13 ו-17